

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

POMM1002 Johdatus monialaisiin opintoihin

1. tapaaminen - Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

Kevät 2024

Kimo-ryhmä (luokat + aikat)

Sandra Miettinen

Tervetuloa opintojaksolle!

Ohjelmassa tänään:

VIRITTÄYTYMISTÄ

OPINTOJAKSON
TAVOITTEET, SUORITUS
JA ARVIOINTI

PROPE-TYÖSKENTELY
PEDA.NET

LUENNON TEEMOJA

Kuka teitä luotsaa eteenpäin?

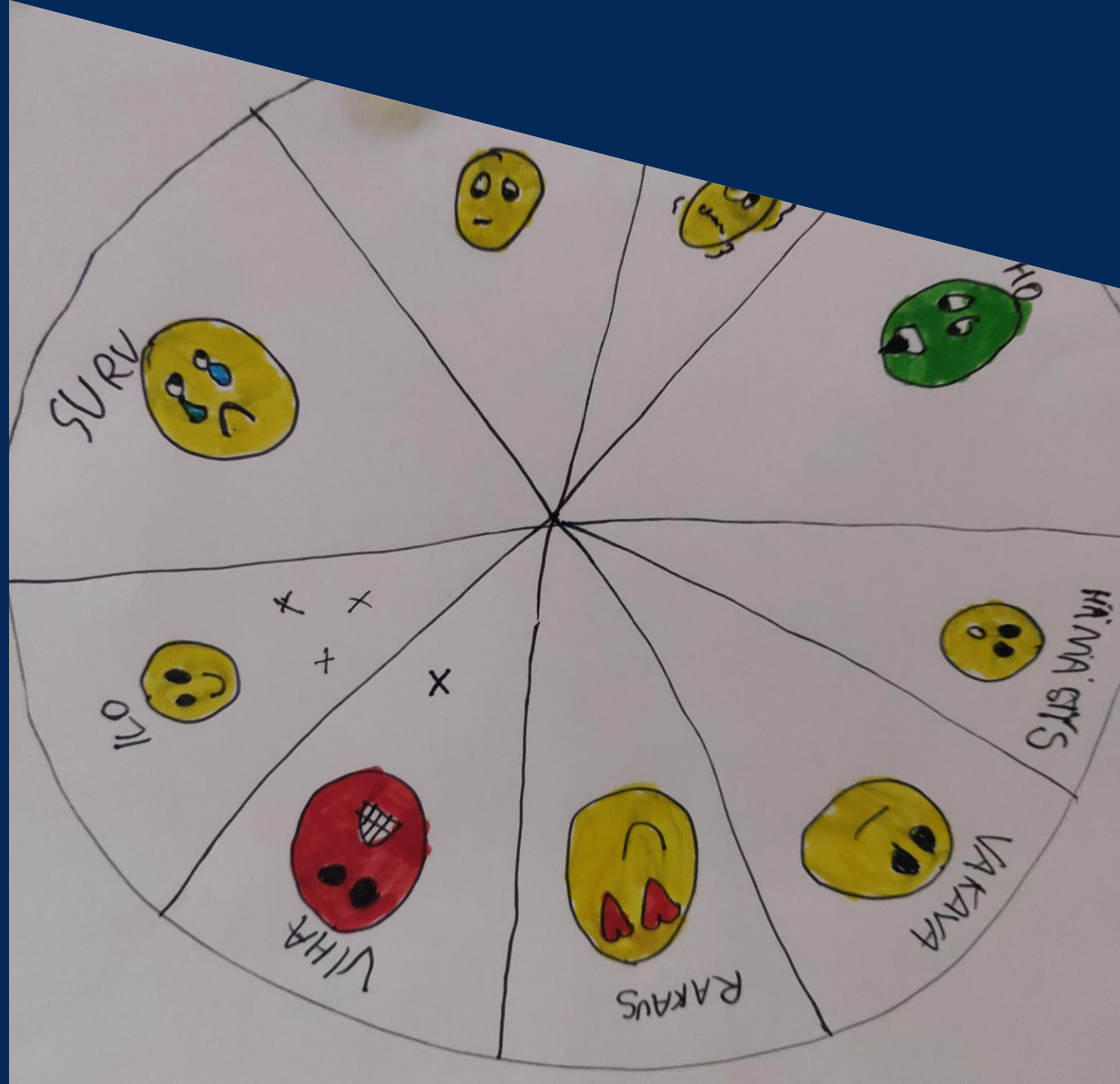
Sandra Miettinen

FM, ranskan ja englannin aineenopettaja

Yliopistonopettaja @jyu_okl

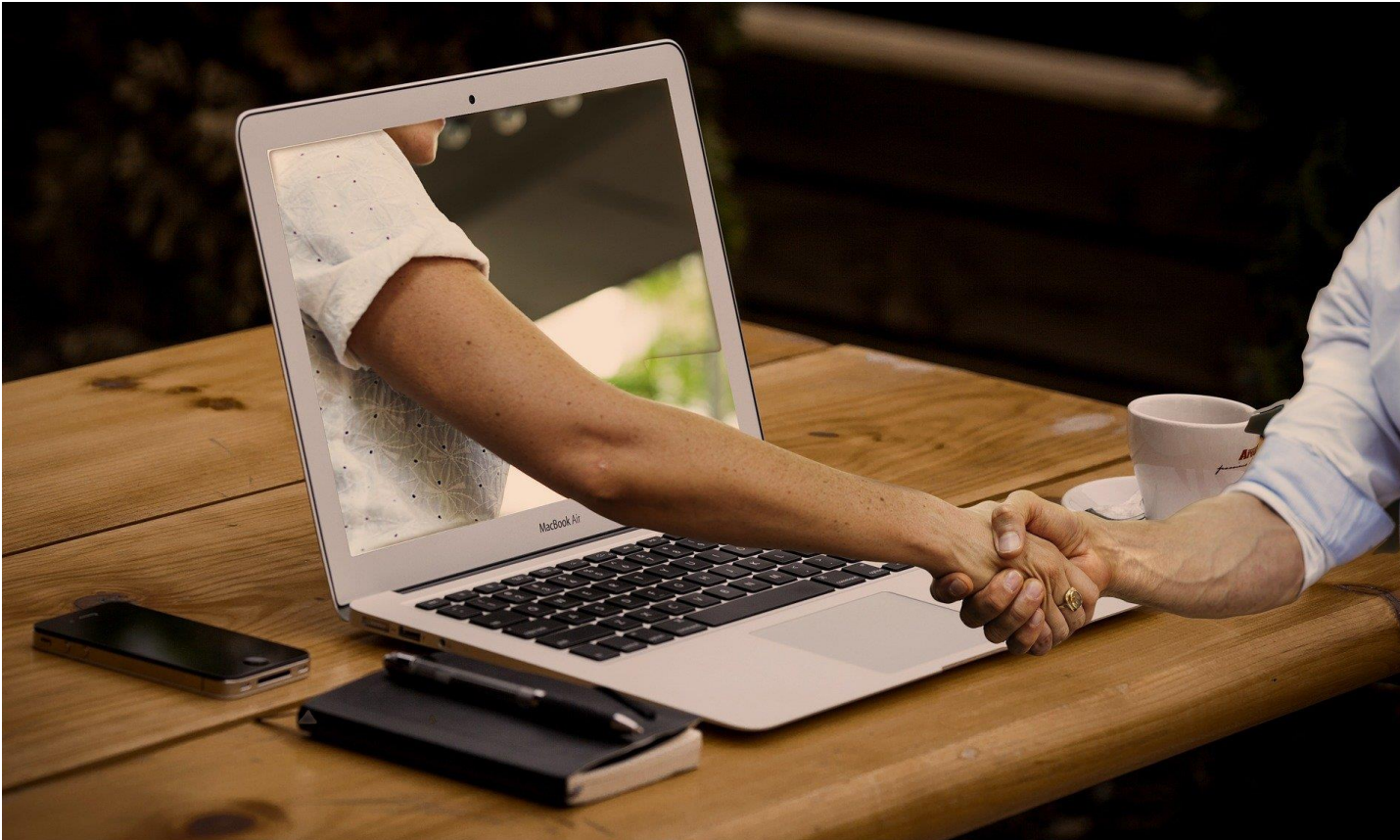
sandra.k.miettinen@jyu.fi

050 5963788 (myös Whatsapp)

Virittäydytään

- Jakaannutaan ”Suomen kartalle”
- Keskustele lähellä olevien ihmisten kanssa:
  - Mitä näkyi oman huoneeni ikkunasta?
  - Miten yhteiskunnalliset teemat näkyivät omana kouluaikanasi koulussa?
- Valmistaudu kertomaan myös:
  - Oma nimesi
  - Ilahduttavin asia tällä viikolla
- Kysymyksiä tässä vaiheessa?

Tavoitteet ja suorittaminen

POM-opintokokonaisuuden (60 op) suoritusasi

- ❑ tiedostat omat asenteesi ja uskomuksesi eri oppiaineita kohtaan ja kykenet tarkastelemaan niitä kriittisesti
- ❑ tunnistat eri oppiaineiden ja niiden taustalla olevien tiedonalojen merkityksen lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin näkökulmasta
- ❑ ymmärrät oppijoiden ja oppijaryhmien moninaisuuden merkityksen oppimisen ohjaamisessa
- ❑ tunnistat oppiaineiden erityisluonteen ja osaat tarkastella sitä yli oppiainerajojen
- ❑ osaat eritellä oppiaineiden pedagogista kulttuuria sekä oppiainekirjoon liittyviä ideologisia ja poliittisia sidoksia
- ❑ osaat suunnitella opetusta sekä ohjata ja arvioida oppimista eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa luokilla 1–6 sekä esiopetuksessa.

POMM1002 Johdatus monialaisiin opintoihin - opintojakson jälkeen

OPSin osaamistavoitteet

- tunnistat oppiaineita kohtaan **omaksumiasi asenteita ja valmiuksia**
- tunnistat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden linjauksia sekä oppiaineiden pedagogiikkaan liittyviä **erilaisia valintoja, jotka voivat olla esimerkiksi ideologisia ja poliittisia**
- hahmotat oppiaineiden **ominaispiirteitä ja yhtäläisyyksiä** geneeristen taitojen kehittämisessä ja **monialaisten oppimiskokonaisuuksien** suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa
- tiedostat aistihavaintojen, toiminnan ja oppimistapojen sekä oppimisen ympäristöjen merkityksen oppimisessa
- osaat **eritellä** ajattelusi sekä vahvuuksiasi ja kehittymistarpeitasi **opettajuuden ydinosaamisalueiden näkökulmasta**.

Toisin sanoen siis tavoitteena:

- päästä oppiaineiden taakse: miten ne ovat syntyneet ja millaisiin koulutus- ja tutkimuspoliittisiin linjauksiin ne perustuvat
- irrota koulun oppiainejaosta ja tutkia oppiaineita lävistäviä ja yhdistäviä ilmiöitä
- päästä kiinni omaan kokemukseen eri oppiaineista ja niiden oppimisesta.

Opintojakson suorittaminen

- Luennot (20 tuntia, tallenteet jälkikäteen Moniviestimessä)
- Pienryhmätyöskentely (=demot, 20 tuntia)
- Itsenäiset yksilötehtävät:
  - PROpe-työskentely opettajan ydinosamisalueiden parissa Peda.netissä, palautus 30.4.
  - Väliarviointi-vloggaus viikolla 9
  - Esi- ja alkuopetuksen vierailutehtävä viikolle 11
- Ryhmä/paritehtävät:
  - Kulttuurivierailu-ennakkotehtävä viikolle 8 (aloittakaa tämän miettiminen!)
- Voit tehdä kaikki tehtävät omalle Prope-sivullesi ja linkittää ne palautuskansioon!
- POISSAOLOT: katso luennot tallenteena. Demojen poissaolon korvaamiseksi ohjeet [Peda.netissa](https://peda.net)

Opintojakson arviointi

Reflektoinnista havainnollistava kuvio Peda-net-sivuilla

Arvioinnin kohde	Arvioinnin tapa	Osuus kurssin kokonaisarviossa
PROpe-työskentely	<i>Kriteeriperustainen sanallinen ja numeerinen opettaja-arviointi</i>	50 %
Oppimistavoitteiden täyttyminen opintojaksolla ja PROpe-työskentely	<i>Kriteeriperustainen sanallinen ja numeerinen itsearviointi</i>	50 %

Prope-työskentely: keskiössä eettinen osaaminen

- Aloitetaan sivuston tekeminen tutustumalla OKL:n opetussuunnitelman [opettajan ydinosamisalueisiin](#) ja työstetään niitä kirjallisuutta hyväksi käyttäen:
  - tavoitteena kartoittaa omia lähtökohtia osaamisalueiden kehittämiseksi: tehdään itsearviointia ja reflektoidaan
  - mitä ajattelen, millainen olen, missä ja miten minun on kehityttävä suhteessa osaamisalueisiin
  - käytä itsearvioinnin ja reflektion tukena vähintään yhtä lähettä/osaamisalue (teoreettisten lähteiden lisäksi voit hyödyntää esim. uutisia, kolumneja, ajankohtaiskeskusteluja kasvatuksesta ja koulutuksesta jne.)
- POM-johdannossa PROpeen tuotetaan **eettisestä osaamisesta** henkilökohtainen tuotos, jossa omaa osaamista ydinosamisalueesta käsitellään kirjallisuutta hyödyntäen
  - käytä tuottamisessa ajattelusi tukena vähintään yhtä lähettä/osaamisalue (teoreettisten lähteiden lisäksi voit hyödyntää esim. uutisia, kolumneja, ajankohtaiskeskusteluja kasvatuksesta ja koulutuksesta jne.)
- POM-johdannosta tehdään PROpeen myös oma alasivunsa, jonne tehdään opintojakson tehtäviä.
- Opintojaksolla tuotetaan viikolla 9 itsearviointibloggaus/-vloggaus (väliarviointina): mitä minulle, opeopiskelijalle, kuuluu.
- Opintojakson lopussa blogataan uudestaan: miten olen lukukauden aikana kehittynyt, miksi olen kehittynyt jne.
- Ydinosamisalueita käsitellään myös muilla opintojaksoilla, kuten harjoitteluissa. Laadi Peda.net-sivustosi sillä tavalla, että pääset kätevästi käsiksi ydinosamisalueisiin ja pystyt muokkaamaan niitä siten, että kehittyminen niiden käsittelyssä näkyy.

Peda.netin käyttö?

Ryhmäkoodi POMM1002-jakson Peda.netiin **7xd9x49c**

Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

- *Ymmärrät kasvatus- tai oppimisyhteisöt paikallisiin yhteisöihin ja niiden normeihin ja arvoihin kytkeytyvinä instituutioina, joihin vaikuttavat myös laajemmat yhteisölliset ja yhteiskunnalliset rakenteet ja reunaehdot. Kykenet tunnistamaan ja kriittisesti arvioimaan poliittisten, kulttuuristen, taloudellisten ja historiallisten tekijöiden vaikutuksia oppimiseen, oppilaisiin ja opetukseen sekä koulutuksen tasa-arvoisuuteen. Sinulla on taito tunnistaa ja kehittää kasvatusta ja kasvatusyhteisöjä koskevia arvoja ja käytänteitä.*

Yhteisöllistä ja yhteiskunnallista osaamistasi voit tarkastella mm. seuraavien kysymysten avulla:

Millaisiin poliittisiin, kulttuurisiin, taloudellisiin ja historiallisiin raameihin perustan toimintani opettajana?

Millaiseen koulutusta tai kasvatusta koskevaan keskusteluun olet viime aikoina kiinnittänyt mediassa huomiota? Millaisen kuvan keskustelut luovat koulusta ja/tai kasvatuksesta?

Opettaja on aina yhteiskunnallinen vaikuttaja - millainen yhteiskunnallinen vaikuttaja sinä olet?

Mitkä yhteisön käytänteet ja säännöt herättävät minussa kysymyksiä tai kummastusta?

Millaisia ennakkoluuloja, oletuksia, asenteita ja epäoikeudenmukaisia käytänteitä tunnistan kouluinstituution tasolla?

Miten koulu- ja luokkayhteisö vaikuttavat omaan toimintaani ja miten minä vaikutan niihin?

Miten koulu ja koulutus voivat rakentaa yhteiskuntaa ja tulevaisuutta?

Millaista maailmaa kohti vien oppijoitani?

Millainen on unelmieni koulu ja millaisia tekoja olen valmis tekemään sen eteen?

Lähteitä yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen osaamisen tarkasteluun:

Ahonen, S. 2003. Yhteinen koulu – tasa-arvoa vai tasapäisyyttä? Tampere: Vastapaino.

Fornaciari, A. 2020. Luokanopettajan yhteiskuntasuuntautuneisuus ja sen kriittinen potentiaali. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Väitöskirja.

Saatavilla: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/71979/978-951-39-8293-5_vaitos09102020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Järvinen, K. & Kolbe, L. 2012. Luokkaretkellä hyvinvointiyhteiskunnassa. Nykysukupolven kokemuksia tasa-arvosta. Helsinki: Kirjapaja.

Rautiainen, M. (toim.) 2018. Kohti parempaa demokratiaa. Euroopan neuvoston demokriakulttuurin kompetenssit kasvatuksessa ja opetuksessa. Jyväskylän yliopisto.

Opettajankoulutuslaitos.

Saatavilla: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/60058/978-951-39-7594-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Salminen, J. 2012. Koulun pirulliset dilemmat. Helsinki: Teos.

Rautiainen, M. ym. (toim.) Lupaus paremmasta. Helsinki: Into.

ykkönen = minuun osui ja upposi

kakkonen = oivalsin

kolmonen = olisin toivonut enemmän aikaa /olisin halunnut kuulla lisää

nelonen = vien tältä päivältä ”viemisinä kotiin”

vitonen = tämä puudutti

kutonen = vapaa sana

Matin luennoilla:

Kulttuuri- ja demokratiaosaamisen 20 osatekijää

Arvot

- ihmisarvon ja ihmisoikeuksien arvostaminen
- kulttuurisen moninaisuuden arvostaminen
- demokratian, oikeusjärjestyksen, oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja oikeusvaltion arvostaminen

Asenteet

- kulttuurista toiseutta ja muunlaisia uskomuksia, maailmankatsomuksia ja käytäntöjä koskeva avoimuus
- kunnioitus
- kansalaisyhteiskunta
- vastuu
- minäpystyvyys
- epävarmuuden sietokyky

Osaaminen

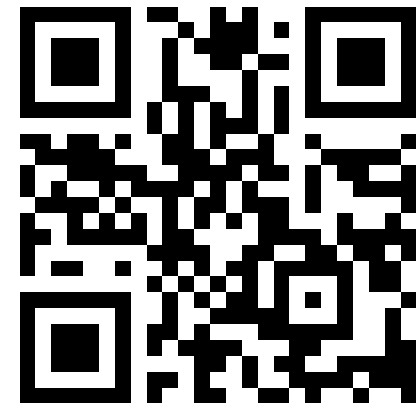
Taidot

- itsenäiset oppimistaidot
- analyyttiset ja kriittiset ajattelutaidot
- kuuntelu- ja havainnointitaidot
- empatia
- joustavuus ja sopeutumiskyky
- kielelliset, viestinnälliset ja monikielisyystaidot
- yhteistyötaidot
- konfliktinratkaisutaidot

Tieto ja kriittinen ymmärrys

- tieto ja kriittinen itseymmärrys
- tieto ja kriittinen ymmärrys kielestä ja viestinnästä
- tieto ja kriittinen ymmärrys maailmasta: politiikka, laki, ihmisoikeudet, kulttuuri, kulttuurit, uskonnot, historia, joukkoviestimet, taloudet, ympäristö, kestävyys

- Euroopan neuvosto on määritellyt 20 kompetenssia, jotka ovat demokratian ja sen kehittämisen perusta.
- Pohtikaa kahdella ensimmäisellä luennolla esitettyjä asioita vasten, mitkä kompetenssit kaipaavat eniten kehittämistä suomalaisessa koulussa (valitkaa kaikista neljästä laatikosta yksi). Millaisia muutoksia kehittäminen koululta edellyttää?
- Kirjatkaa ryhmänne ajatuksia Peda.netin ryhmämuistioon (QR-koodi alla)
- Lue lisää:
  - http://www.opi.fi/download/182479_ra_kentavaa_vuorovaikutusta.pdf
  - <https://www.coe.int/en/web/education/competences-for-democratic-culture>

Kotitehtävät:

- Tutustu opintojakson Peda.net-sivuihin ja Prope-ohjeisiin ja siellä ydinosaamisalueista erityisesti yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen osaamiseen.
- Luo omaan tilaasi Peda.netissä elikkäs Propeen sivu POM-johdannolle, jos et sitä vielä ole tehnyt.
- Ryhmäjaot kulttuurielämystehtävää varten: voitte alustavasti alkaa miettiä, kenen kanssa lähdette tehtävää toteuttamaan
- Ensi viikolla luento: ”Kestävä koulu ja kasvatus”
- Demolla vielä tehtävien ohjeistusta ja käytännön asioita + luennon purkua